Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

10 АВГУСТ 1968 й. 3-йил чиқиши. ШАНБА. № 186 (646). БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС Марказий Комитети Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 100 йиллигига тайёргарлик тўғрисида қарор қабул қилди.

«Коммунистик партия, совет халқи жаҳоннинг барча мамлакатларидаги меҳнаткашлар 1970 йил апрель ойида Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини нишонлайдилар.

Ҳозирги замоннинг бутун тарихи Ленин номи билан чамбарчас боғланган. Ленин Маркс билан Энгельс революцион таълимотининг гениал давомчиси, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг асосчиси, улуғ социал революциянинг йўлбошчиси ва жаҳондаги биринчи социалистик давлат бинокоридир. Ленин ғоялари жаҳон тарихининг бутун боришига жуда катта таъсир кўрсатди ва кўрсатмоқда.

...: КПСС Марказий Комитети ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, совет жангчиларини Владимир Ильич Ленин туғилган кунининг 100 йиллигини КПСС Программасида, партия XXIII съезди қарорларида ва Октябрнинг 50 йиллиги байрами муносабати билан қабул қилинган ҳужжатларда белгиланган коммунистик қурилиш планларини амалга ошириш учун курашда янги-янги ғалабалар билан нишонлашга чақирди

Беш йиллик вахтасида

ДЎСТЛАР БУЮРТМАСИГА КЕНГ ЙЎЛ

Тошкентдаги «Ташавтомаш» заводи Озарбайжондаги хўжаликларнинг буюртмасига биноан мусобақадош дўстларга пахтани қопқанорсиз ташийдиган бир туркум прицеп юборди. Улар бу йилги терим мавсуми бошлангунга қадар белгилаганидан ташқари элликтадан кўпроқ тележка оладилар.

Ўзбек пахтакорлари ўзаро текшириш бригадасининг Озарбайжондан қайтиб келганига ҳали икки ҳафта ҳам бўлгани йўқ. Ҳайрлашиш вақтида озарбайжонлик деҳқонлар пахтани машинада теришни ташкил қилишда ўзларига ёрдам беришни, қўшимча суратда машиналар, шу машиналарга запас қисмлар ва мосламалар юборишни ҳамкасбларидан илтимос қилган эдилар.

Дўстларнинг буюртмаси заводда дарҳол тайёрлана бошланди. Мана ҳозир «14-ХВ» маркали тўрт қаторли янги пахта териш машинасидан дастлабки 20 таси, ўнта культиватор ва ўшанча пахта автопогрузчиги Озарбайжон далаларига жўнатиш учун тайёр қилиб қўйилди. Тошкент машинасозлари ва «Ўзсельхозтехника» бирлашмасининг корхоналари контейнерларга запас қисмлар ва деталлар солиб, уларни комплектлашга киришдилар.

(ЎзТАГ).

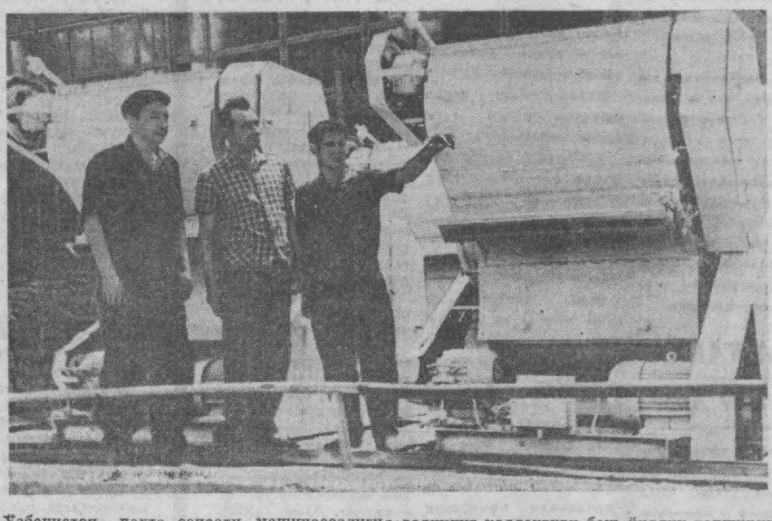

Ўзбекистон пахта саноати машинасозлиги заводининг коллективи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш ҳамда муҳим буюртмаларни ўз вақтида сифатли тайёрлаш борасида фидокорона меҳнат қилаётир.

СУРАТДА: бешинчи механика цехининг мастер И. Черник бошлиқ бригада йиғувчиларидан бир группаси янги машиналарни созлаш устида ишлаётган пайт.

ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЙИРИК МЕБЕЛЬ КОМБИНАТИ

Тошкентнинг йўлдош шаҳри Сергелида Ўзбекистонда энг йирик мебель комбинати барпо этилмоқда. Ҳозир комбинатнинг асосий ишлаб чиқариш корпуси қуриб битказилди. Комбинат ишлаб чиқарадиган маҳсулот — ҳозирги замон секцияли йиғма мебель билан ҳар йили 24 минг квартирани тўлиқ жиҳозлаш мумкин. Бу эса, республикадаги барча мебель корхоналари ҳозирги қувватининг ярмига баравардир.

Комбинат қарийб 15 гектар майдонни эгаллайди. Бу ерда мебель ишлаб чиқариш тўла механизациялаштирилади ва автоматлаштирилади. Тўртта автомат поток линияни монтаж қилиш учун машина - ускуналар, ёғочни қуритадиган системалар, мебелни фанерлайдиган механизмлар ҳозирдаёқ қурилиш майдончасига келтирилди.

Комбинатни лойиҳалаштирувчи «Гипродевпром» Москва институти мебельчиларнинг ишлаши учун энг яхши шароитларни яратиб беришни кўзда тутган. Бу ерда ишлаб чиқариш чиқиндиларини чиқариб ташлайдиган, ҳавони чангдан ва зарарли аралашмалардан тозалайдиган, ҳавони алмаштириб турадиган ноёб системани монтаж қилишга қарор берилди.

Сергелидаги мебель комбинати беш йилликнинг охирида дастлабки маҳсулотни ишлаб чиқаради.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ БИНОКОРЛАРНИ ШАРАФЛАМОҚДА

9 августда Ўзбекистон пойтахтида Бинокорлар кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди.

Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари С. Р. Расулов кириш нутқи сўзлаб, йиғилишни очди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. И. Ломоносов доклад қилди.

В. И. Ленин номидаги Тошкент электрон техникаси заводининг мастери В. Ситникова шаҳар меҳнаткашлари номидан бинокорларга чуқур миннатдорчилик ҳис-туйғуларини изҳор қилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги А. М. Акрамхўжаев, республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи, Тошкентдаги 169-мактабнинг директори М. Одилова ва бошқалар сўзлаган нутқларида мана шу миннатдорчиликка қўшилдилар. «Росташстрой» трестининг бошқарувчиси В. Н. Маркин ва «Главташкентстрой» ходими Р. Зиёев бинокорларнинг шонли ишлари тўғрисида гапириб бердилар.

Вьетнам Демократик Республикаси маданият ходимлари делегациясининг бошлиғи, ВДР маданият министрининг ўринбосари Ку Гюи Кан Тошкент бинокорларига самимий салом топширди.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари И. Г. Анисимкин, Р. Қурбонов, Р. Н. Нишонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюро аъзолигига кандидат М. Т. Турсунов, республика Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. З. Мирзаахмедов ўртоқлар қатнашдилар.

Бинокорлар куни шарафиги катта байрам концерти қўйиб берилди. (ЎзТАГ).

Тошкент меҳнаткашлари Вьетнам Демократик Республикаси маданият министрининг ўринбосари Ку Гюи Кан бошчилигидаги ВДР маданият ходимлари делегациясини қувонч билан кутиб олдилар.

8 августда меҳмонлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бирлашган нашриётида бўлишди.

СУРАТЛАРДА: ВДРдан келган меҳмонлар Тошкент матбаачилари ҳузурида.

Н. КЛЮЧНЕВ фотоси. (ЎзТАГ).

МУСТАҲКАМ ДЎСТЛИК

СОЦИАЛИЗМ ҚАЛЪАСИ — БУЗИЛМАС

Социалистик мамлакатлар Коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг Братиславадаги учрашуви натижаларидан корхонамиз ишчилари ғоят мамнун бўлмоқдалар. Братиславада қабул қилинган Баёнот социализм қалъасининг бузилмас эканлигини яна жаҳонга бир бор намойиш этди.

Биз совет кишилари социализм қурилишига ленинча принципларни татбиқ этаётгани ва жаҳон коммунистик ҳаракати ривожига салмоқли ҳисса қўшаётгани учун жонажон Коммунистик партиямиздан ғоят миннатдормиз.

Марҳамат ЙЎЛДОШЕВА, тўқувчи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

БИРДАМЛИК ҲУЖЖАТИ

Олти социалистик мамлакат Коммунистик ва ишчи партияларининг Братислава Кенгаши Баёнотининг имзоланиши социалистик лагерь бўлиниб кетади, деб жар солаётган империализм малайларига қақшатқич зарба бўлди. Бу ҳужжат социалистик ҳамдўстлигимиз бузилмас эканлигини яна бир бор намойиш қилди.

Бригадамиз аъзолари КПСС Марказий Комитетининг ташқи сиёсатини қўллаб-қувватламоқдалар ва янада кўтаринки руҳ билан меҳнат қилмоқдалар.

Раҳим ЗИЁЕВ, 153-қурилиш трестига қарашли 1-қурилиш бошқармаси комплекс бригадаси бошлиғи.

ТЎЛА ҚЎШИЛАМИЗ

Братиславада бўлиб ўтган олти қардош партия вакилларининг Кенгаши ва бу ерда айтилган фикрлар социалистик мамлакатлар халқлари дўстлигини яна ҳам мустаҳкамлашига аминмиз. Бундай кенгаш ниҳоятда зарур эди. Совет халқи КПСС Марказий Комитетининг жаҳон коммунистик ҳаракатини янада жипслаштириш юзасидан қилаётган ишларини бир ёқадан бош чиқариб маъқулламоқда.

Кенгаш қатнашчиларининг халқ оммасини пролетар интернационализми ғоялари руҳида тарбиялаш, барча антисоциалистик кучларга қарши муросасиз кураш олиб бориш кераклиги ҳақидаги фикрлари биз олимларнинг ҳам фикримиздир. Братислава кенгашининг Баёнотига тўла қўшиламиз. Унда белгиланган қоидаларнинг амалга оширилиши тарафдоримиз. Бу қоидаларни рўёбга чиқариш барча қардош партияларнинг галдаги биринчи вазифалари, деб биламиз.

Ж. К. САИДОВ, биология фанлари доктори, профессор.

ЗЎР ҚОНИҚИШ

Ишчилар синфининг вакиллари сифатида биз КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси билан Чехославакия Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиуми ўртасидаги музокараларни ҳамда олти социалистик мамлакат Коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг Братиславадаги Кенгаши ишини зўр диққат билан кузатиб бордик. Бундай ўртоқларча фикр олишувлар яхши самара беришига ишончимиз комил эди.

Биз ишчилар Коммунистик ва ишчи партиялари вакилларининг Братиславада қабул қилинган Баёнотни зўр қониқиш билан ўқиб чиқдик. Братиславадаги кенгаш якунлари социализм мамлакатлари халқларининг дўстлигини янада мустаҳкамлаш учун олиб борилаётган курашга бебаҳо ҳисса бўлиб қўшилди.

Хошим АЛИМОВ, 9-ҳунар-техника билим юртининг мастери.

ҚУВВАТЛАЙМИЗ

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси Коммунистик ва ишчи партияларининг Братиславадаги Кенгаши Баёнотини тўла қувватлар экан, совет кишиларининг фикри-зикрини баён қилди.

Инженер-техник ходимларимиз ишчилар билан бирга бу муҳим ҳужжатни ўрганиб, жаҳондаги барча тинчликсевар ва инсонпарвар халқларнинг овозига қулоқ солмоқда. Бу ҳужжат дўстлик ва ҳамжиҳатликнинг рамзи, социалистик мамлакатларнинг бирдамлигини жаҳон афкор оммаси олдида яна бир бор намойиш қилди. Баёнотда бизнинг дилимиздаги гаплар айтилган. Уни тўла ва батамом маъқуллаймиз.

Ҳамид ҚОРАБОЕВ, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, бинокор.

ЮКСАК БАҲО

Ленинград шаҳрида «Оқ тунлар» деб номланган классик балет ва халқ рақсларига бағишланган традицион фестиваль тамом бўлди. Бу йилги фестивалда ўзбек балети усталари ҳам иштирок этишди.

Фестиваль қатнашчилари СССР халқ артисти Галия Измайлова, Ўзбекистон халқ артисти Бернора Қориева, республикада хизмат кўрсатган артист А. Бараев, Васильевларнинг ижрочилик маҳоратига ва санъатига юксак баҳо бердилар.

МЕҲНАТ СЕМЕСТРИ

Низомий номли Тошкент давлат педагогика институти тарих-филология факультетининг бир группа студентлари ўз меҳнат семестрини пойтахтдаги 5-ғишт заводида ўтказяптилар.

Студентларга тарих фанлари кандидати Маъруфжон Раҳимов ва факультет комсомол ташкилотининг секретари Юсуф Эргашевлар раҳбарлик қилмоқдалар. Ўқиш семестрида олдингилар қаторида бўлган студентлардан Адамқулов, Абдуаҳадов, Алламуродов, Салимов ва Ҳайитовлар шижоат билан ишлаб бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Суратда: шаҳримизнинг Энгельс кўчасида кўпгина турар жой бинолари қураётган Свердловск қурилиш-монтаж поездининг ёш пешқадам пардозчиси Галина Баева. Бу ишчан бинокор ўз меҳнати билан кўпларга ўрнак бўлмоқда.

М. НУРИДДИНОВ фотолари.

Тошкент — жаҳонга

Адрес: Брно, виставка

Тошкентдаги «Компрессор» заводи Брно шаҳрида ташкил қилинадиган халқаро виставка қатнашчилари қаторига биринчи марта киритилди.

Корхона коллективи Чехословакияда «КС-9» маркали кўчма компрессор станциясини кўрсатади. Бу машинани ҳозир кўпгина қардош республикаларнинг янги қурилишларида, шунингдек Осиё, Африка, Европа ва Лотин Америкаси мамлакатларида учратиш мумкин.

Завод бошқа бир машина — «ПР-10» маркали ротацион компрессор станциясини ҳозир Москвада қурилиш техникаси виставкасида намойиш қилмоқда. Бу СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида уюштирилган. Агрегат мутахассисларнинг юксак баҳосига сазовор бўлди.

ЯРИМ ФИНАЛ — ТОШКЕНТДА

СССР футбол федерациясининг спорт техника комиссияси 8 август пайшанба куни СССР кубоги учун ўтказилаётган мусобақалар ярим финал учрашувини ўтказиш жойини аниқлаш мақсадида чек ташлади. Чек ташлаш натижасида маҳаллий «Нефтчи» футболчилари 26 августда Бокуда Москванинг «Торпедо» командасини қабул қиладиган бўлдилар. Худди ана шу куни Тошкентда «Пахтакор» Донецкнинг «Шахтёр» спортчилари билан учрашади.

Финал мусобақа 8 ноябрда Москвада ўтади.

Ер шарида

БОГОТАДАГИ ЯРМАРКАДА

БОГОТА, (ТАСС). Бу ерда ўтказилаётган VII халқаро ярмаркадаги совет павильонига келган кишилар ўз фикрини ёзиб қолдирувчи дафтарда «Совет Иттифоқининг муваффақиятларига қойилмиз», деган сўзларни жуда кўп ўқиши мумкин. Колумбияликларнинг жуда кўпчилиги Колумбия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашнинг СССР билан дипломатия муносабатлари ўрнатишнинг муҳимлигини таъкидламоқда. Бундай муносабатларнинг янада ривожлантирилиши, уларнинг фикрича, Колумбиянинг иқтисодий ва маданий тараққиётини жадаллаштиришга имкон беради ва ҳамжиҳатликка қўмаклашади.

VII халқаро ярмаркада дунёдаги 38 мамлакатнинг, шу жумладан СССР, Польша, Чехословакия, Германия Демократик Республикаси, Румыния, Венгрия, Югославиянинг фирмалари ва ташқи савдо ташкилотлари қатнашмоқда.

«НЬЮ-ЙОРК ТАЙМС» ГАЗЕТАСИНИНГ ЧАҚИРИҒИ

НЬЮ-ЙОРК, 9 август (ТАСС). «Нью-Йорк таймс» газетаси ўзининг редакцион мақоласида АҚШ ҳукуматини Вьетнам Демократик Республикасини бомбардимон қилишга тамомила тўхтатишга ва Вьетнам Демократик Республикаси вакиллари билан Парижда бўлаётган учрашувдаги мушкулликни шу тариқа йўқотишга чақарди. «АҚШ президенти ва давлат секретари яқинда терс йўлга тушиб олганликларига қарамай, деб ёзади «Нью-Йорк таймс» газетаси, бундай ташаббус кўрсатмоқ учун ҳозир қулай имконият муайян мавжуд бўлиб турибди».

АФИНА ХУНТАСИНИНГ АҚШ РАЗВЕДКАСИ БИЛАН АЛОҚАЛАРИ

СТОКГОЛЬМ, (ТАСС). «Бутун Греция озодлик ҳаракати»нинг раҳбари Андрейас Папандреу бу ерда кеча ўтказилган матбуот конференциясида гапириб, бизнинг ихтиёримизда АҚШ разведка бошқармаси — «Си—ай—си»нинг Грециядаги реакцион кучлар ва ҳарбий хунта қилган тунтариш билан алоқаси борлигини кўрсатувчи ҳужжатлар мавжуд, деди.

Папандреу Афинадаги полковникларнинг янги конституция масаласида ўйин билан фашизм йўли билан фашистик режимни қонунлаштириш режаларини фош қилиб, бундай деди: «АҚШ давлат департаменти, Пентагон ва Американинг «Си—ай—си» разведкаси ошкора бераётган мадад билан полковниклар тайёрлаётган қулликка грек халқи ҳеч қачон рози булмайди.

СИЦИЛИЯДАГИ ЗИЛЗИЛАДАН ЗАРАР КЎРГАНЛАРНИНГ НОРОЗИЛИГИ

РИМ, (ТАСС). Шу йил январдаги жуда қаттиқ зилзилада шикастланган Сицилиянинг кўпгина шаҳарларида аҳоли орасида норозилик ҳаракати ғоят кучайиб кетди. Бундай норозилик тўлқинига сабаб шу бўлдики, Италия радиоси ва телевидениесининг раҳбарлари радио-телевидениенинг чақириғи билан мамлакат аҳолисидан тўпланган маблағнинг ҳаммасини оролдаги табиий офатдан энг кам зарарланган ва христиан — демократлар шаҳар идорасини ўз қўлларига ўтказиб олган фақат иккита шаҳардагина уй-жой бинолари қуриш учун беришга қарор қилдилар: Жибеллин, Монтеваго ва Салапарут сингари ер билан яксон бўлган шаҳарларни қайта тиклаш учун бир чақа ҳам пул ажратилмади.

Зилзиладан шикастланган районларнинг аҳолиси бу қарорга қарши чиқди: Минглаб одамлар оролнинг катта тош йўлларида ўтказилган оммавий намойишларида бир неча кун қатнашдилар. Эркаклар ва аёллар, қариялар ва болалар ўзлари шу дамгача ғоят оғир шароитда кун кечираётганликларига мамлакат жамоатчилигининг эътиборини тортмоқ учун автомобиллар қатнайдиган ҳамма йўлларни тўсиб қўйдилар.

Сицилия меҳнаткашлари ва деҳқонларининг касаба союзлари Италия ички министрига ва Сицилия парламентининг раисига телеграмма юбориб, улардан радио ва телевидение раҳбарларини ўзларининг қарорларини ўзгартиришга мажбур этиш ва тўпланган маблағларни зилзиладан шикастланган ҳамма шаҳарлардаги уй-жой биноларини қайта тиклашга тақсимлаб бериш мақсадида тазйиқ ўтказишни талаб қилдилар:

БОЗОР ҚИЁФАСИ ЎЗГАРЯПТИ

«Бозор майдонида одам ғуж-ғуж. Усти-бошларининг шўри чиқиб кетган одамлар ўзлари олиб келган маҳсулотларни ерга уйиб, тинмай мақташади.. Чанги чиққан бозор майдонида жазирамада одамлар тинмай у ёқдан бу ёққа юришади. Қуёшдан бекиниш учун бирор пана жой йўқ. Ҳар замонда аравакашлар ва ҳаммолларнинг «пўшт-пўшт» деган овозлари эшитилади. Улар одамлар оқими орасидан зўрға ўтишади. Оёқ остида қовун-тарвуз пўчоқлари, турли ифлосликлар. Расталар устида пашша қайнаб ётибди...».

Сайёҳатчилар Ўрта Осиёнинг қадимги бозорларини ана шундай тасвирлар эдилар. Шовқин-сурон, тартибсизликка эътироз билдирмоқчи бўлганимизда «бу ер бозормиди» деб айтадиган ибора ҳам эҳтимол ўша пайтларда келиб чиққандир.

Бугунги бозорларнинг қиёфаси бутунлай бошқа, эртага эса яна ҳам ободлашади. Пойтахтимиздаги Октябрь колхоз бозорида бўлганимизда бунга яна бир бор ишонч ҳосил қилдик.

Б О Ш ЙЎНАЛИШ

Шанба тонги. Қуёш эндигина чиқа бошлаган, бозор майдонида ҳали ҳеч ким йўқ. Сув сепадиган машиналар эса аллақачон иш бошлаб юборишган. Асфальт майдонлар бир бошдан топ-тоза қилиб ювилмоқда. Бу ерда ҳар тонг шундай бошланади. Ювилган майдонлар аста-секин одамга тўлиб боради. Уларнинг кети узилмайди, кечгача бири келиб, бири кетиб туради.

Биз тартибли, озода расталар олдидан ўтиб борамиз. Харидорни кутиб турган узум, олма, помидор, шафтоли ва бошқалар ҳавасни келтиради. Озодалик, саранжомлик.

Серқуёш диёримизнинг саҳий тупроғида етилган ноз-неъматларнинг турини санаб чиқиш, сифатини таърифлаш осон эмас. Чет элдан келган туристлар ҳам бу ширин-шарбат неъматлар олдида тўхтаб қолишади. Ана, улар қирдек уйиб қўйилган қовунларни суратга олишмоқда. Унинг ёнида тарвуз уюмлари.

Октябрь колхоз бозори яқин пайтларгача ифлослиги, чайқовчиларнинг кўплиги билан ном чиқарганига ишонгинг келмайди. Чайқовчилар бу ерда оддий пайпоқ-у қаламдан тортиб, мева-чеваларгача, олиб-сотишарди. Тўғри, бундай ғирромлар ҳали ҳам учраб туради. Лекин энди уларнинг икки оёғи бир калишга тиқилиб қолган, кўзлари аланг-жаланг қилиб, пана-паналарда қўрқа-писа юришади.

Шундай нусхалардан баъзилари билан милиция оператив пунктида танишдик. Бу ерда уларга протокол тузилиб, ишларини навбатчи халқ судига ўтказишибди. Уларнинг танобини тортиб қўйилганлигидан Октябрь колхоз бозорини четлаб ўтишади.

Колхоз бозорининг директори Т о л и п Орифжонов бизга шундай ҳикоя қилди:

— Озодалик ва намунали тартиб учун курашни санитария дружинаси штабини тузишдан бошлаганмиз. Бу ишларга менинг ўринбосарим Мажид Муталов бошчилик қилади. Участка милиционери Г. Кашапов, санитария-эпидемиология станциясининг врачи А. Тавадьян ва бошқалар бу штабга аъзо бўлдилар. Ҳар куни улар ихтиёрига 20 нафаргача дружиначи ажратилади. Улар бозорга келтирилаётган маҳсулотларнинг сифатини текширишади, сабзавот, мева ва гўшт сотишда санитария қоидалари бузилишининг олдини олишади.

Бундан ташқари ходимларимизнинг ҳар бири маълум участкага бириктиб қўйилган. Масалан, бош бухгалтер Махмуд Содиқов қуруқ мевалар савдосини контроль қилиб туради. Картошка сотиладиган участкага эса Азим Тўрахўжаев масъулдир. Милиция болалар комнатасининг ходимлари савдо-сотиққа ёш болаларнинг қўйилишига йўл бермайдилар.

Комендант Саидвали Қосимов ва маҳаллий комитет раиси Бўри Оқсоқоловлар ҳам расталарни вақт-вақти билан оралаб, назорат қилиб туришади.

Ҳамшаҳарлари м и з Октябрь бозорига бажонидил келиб турадилар. Бу фақат мазкур бозорда савдо маданияти яхшиланганидангина эмас. Бозор дирекцияси ишининг бош йўналиши давлат савдосини хусусий секторга қарши қўйишга интилишдан иборатдир. Хусусий маҳсулотларнинг баҳосини ана шу йўл билан камайтириш — директор Толип Орифжонов ва бозорком ходимларининг асосий вазифаси ана шундай.

Бу соҳада дастабки одим ташланди. Бозорда ярмарка учун алоҳида корпус ажратилган. Бу ердаги 108-магазинда сабзавот ва мева давлат нархида сотилмоқда. Калинин районининг колхозлари магазинга сифатли маҳсулот етказиб беришяпти. Бу сабзавот ва мева сифати юқори бўлиши билан бирга бозордаги хусусий мева ва сабзавотдан икки ҳисса арзон туради. Ярмарка аҳоли ўртасида эътибор қозонганлиги ҳақида магазин директори Акром Орипов сўзлаб берди:

— Магазинимиз г а ҳар куни 15—20 тонна помидор, шафтоли, олма, бодринг ва бошқалар келиб туради. Улар тезда сотилиб кетади. Биргина ўтган ой давомида 415 тонна сабзавот ва мева сотдик. Сотувчилардан Шарофат Худойбердиева, Аҳмад Тоиров ва бошқалар ўз участкаларида аъло ишламоқдалар.

Бозор майдонида директорнинг овози эшитилади. У бозор радиоузелидан янги қовун-тарвуз келганлигини эълон қилмоқда, одамларни бугунги кунга белгиланган нархлар билан таништирмоқда. Шу нарса қувончлики, бозорда нархлар кун сайин арзонлашяпти.

КЕЛАЖАККА НИГОҲ

Бозорни ободонлаштириш ишлари йил бўйи давом этади. Шаҳар партия комитети, шаҳар ижроия комитети, Октябрь районининг партия ва Совет органлари бу ишларнинг боришини алоҳида эътибор билан кузатмоқдалар. Бу ерда 5 минг квадрат метр майдон асфальтланди. Водопровод тармоқлари ремонт қилиниб, атроф майдонлари кенгайтирилм о қ д а. Харидорларга қулайлик яратиш учун расталар ихтисослаштирилмоқда. Ҳозир полиз маҳсулотлари учун махсус шийпон қурилди. Август ойининг охиригача яна иккита шийпон қуриб бўлинади. Унда 200 сотувчи помидор ва бодринг сотади. 650 ўринли уч қаватли гўшт ва сут маҳсулотлари савдо корпусининг қурилиш майдонида ер ишлари тамомланди. Яқинда пойдевор қўйиш бошланади.

Бозорга кираверишда торози берадиган тўртинчи пункт қурилиши бошланди. Торози хўжалигининг кенгайиши сотувчилар учун ҳам, харидорлар учун ҳам қулай. Биринчилари қўшнисидан торози сўраб, иккинчилари навбат кутиб овора бўлмайдилар.

Яқинда «Октябрь» массивида Октябрь бозорининг филиали ташкил этилади.

Кўриб турибсизки, перспективалар яхши. Лекин бу ерда ҳамма нарса кўзда тутилган, ҳисобланганми?

Келинг, шу ҳақда ишончли рақам тили билан гаплашайлик.

Хусусий сектор бозорда салмоқли ўрин тутади. Ҳар ойда уч ярим минг тонна сабзавот ва мева, ҳар куни 300 тонна полиз маҳсулотлари сотилмоқда. Бозорга ҳар куни колхоз ва совхозларнинг маҳсулотларини сотиш учун қишлоқ жойлардан 300 тагача вакил келади. Улар учун бозорда меҳмонхона борми? Йўқ. Бу аҳволни тузатишнинг йўли қийин эмас. Бозор майдонида комиссион магазини бор. У ҳеч ким харид қилмайдиган эски мебелларга тўла. Магазинга харидорлар ҳам камдан кам киради. «Бу савдо точкаси»нинг рентабеллиги ҳақида эса гапирмаса ҳам бўлади. Магазинни тугатиб, унинг ўрнида олис жойлардан бозорга келувчи кишилар учун меҳмонхона ташкил қилиш ҳақида эса гапирса арзийди.

Октябрь район ижрокоми бозордаги бундай эҳтиёжларни ҳисобга олиб, маълум чоралар кўрса айни муддао бўларди.

МУҲИМ ПРОБЛЕМА

Бозор марказида ажойиб гўшт корпуси бор. Бу чинакам замонавий савдо комплексидир. Унда 60 тонна гўшт сақланадиган учта холодильник ва бошқа зарур хоналар мавжуд. Қассоблар ҳар куни 4—5 минг кишига хизмат қилишади. Ўрта ҳисобда беш тонна қўй гўшти сотилади. Корпуснинг директори Рамиз Мирсаидов ва хизмат кўрсатган савдо ходими сотувчи Носир Алиевнинг фикрича, бу рақамни икки марта кўпайтириш мумкин экан. Гўшт етказиб берувчи ташкилотлар аҳоли эҳтиёжинигина эмас, Октябрь бозорининг «Географик» ўрнини ҳам ҳисобга олишлари керак. Гўшт маҳсулотларининг ассортименти кам. Бозор пойтахтнинг эски шаҳар қисми марказида бўлиб, бу томонларда асосан маҳаллий миллат вакиллари яшайдилар. Бозорга келтирилаётган қўй гўшти эса уларнинг талабини қондирмаяпти.

Бу суҳбатлардан «гўшт проблемаси» жуда оғир эканлиги маълум бўлди.

Гап шундаки, бу ердаги дўконларда қўй гўшти етишмаётганлиги чайқовчиларга қўл келмоқда. Улар қўй гўштини икки ҳисса қиммат баҳода пулламоқдалар. Бу аҳвол бозор дирекцияси олиб бораётган муҳим ишларга путур етказмоқда. Ахир дўконда қўй гўшти бўлмагач, қўлда сотилаётганининг нархини камайтириб бўладими.

Октябрь бозорини гўшт билан таъминловчи ташкилотлар буни ҳисобга олишлари зарур. Яна шуни унутмаслик керакки, Тошкентда биринчи бўлиб, ана шу бозор ходимлари чайқовчиларга, ғирромларга қарши чинакам кураш бошладилар, одамларга маданий хизмат кўрсатишни тубдан яхшилашни ўзарига вазифа қилиб олдилар. Бу ташаббусни ҳар томонлама қўлламоқ ва ривожлантирмоқ керак.

В. НИКИШИН.
М. НУРИДДИНОВ.

Авторлар фотоси.

СИФАТГА ЭЪТИБОР

Заводнинг катта дарвозаси кенг очилиб, универсаль трактор корхона ҳовлисидан қатор тизилган тўрт тонналн прицепларни тиркаб олиб чиқади. Прицепларнинг «Ташавтомаш» маркаси босилган яшил рангдаги бортларида август қуёши нурлари жилоланади. Бу прицепларнинг мамлакатимизда ва чет элларда харидори кўп. Улар жуда қулай, сифатли қилиб ишланган. Заводда маҳсулот сифати — шу куннинг энг муҳим вазифаси ҳисобланади. Яқинда республика бўйича ўтказилган стандартлаш ва сифат кўригида «Ташавтомаш» заводи иккинчи ўринни олди ва фахрий ёрлиқ, пул билан мукофотланди. Корхона коллективи бу муваффақиятни қунт ва чидам билан меҳнат қилиш натижасида қўлга киритди.

Завод меҳнаткашлари ўзлари ишлаб чиқараётган буюмлар сифатини жаҳон стандарти даражасига етказиш ва ундан ҳам олдинга ўтказишга қатъий аҳд қилганлар. Шу йўлда қилинаётган ҳаракатлар ўз самарасини кўрсатяпти. Заводда ишлаб чиқарилган етти тонналн пахта ташувчи «ТМЗ-879» автомобиль прицепи қишлоқ хўжалик машиналари ва асбоб-ускуналари халқаро виставкасида олтин медалга сазовор бўлди. Машинанинг сифатли эканлигини шундан ҳам билса бўладики, илгари Италияда ишлаб чиқарилган прицепларни сотиб олаётган Куба ҳозир «Ташавтомаш» прицепларини сотиб оляпти. Кейинги вақтларнинг ўзида завод коллективи «Озодлик ороли»га 530 та тўрт тонналн трактор прицеплари юборди.

Корхона конструкторлари ва технологлари машинани яратаётганларида уни ишлатадиган қишлоқ механизаторларининг ҳамма талаб ва истакларини ҳисобга олдилар. Бу талаб ва истаклар эса қишлоқ хўжалик ишларини механизациялаш даражаси ўсиши билан кескин ортиб боряпти. Мана бир мисол: Хўжалик синови прицепларнинг ён бортларини очишга хизмат қиладиган механизмларни янада мустаҳкамлаш зарурлигини кўрсатди. Шундан кейин конструкторлар ва технологлар талай вақт изланиб, бу муаммони ҳал қилдилар. Натижада прицепнинг сифати илгаригидан бирмунча яхшиланди ва уни бошқариш анча осон бўлиб қолди. Бундан ташқари 1,6 минг сўмга яқин маблағ иқтисод қилиб қолинди.

Тажрибада олдинги мостнинг айрим қисмларини, ён бортларини ҳам мустаҳкамлаш зарурлиги аниқланди. Конструктор ва технологлар бу ишни ҳам муваффақиятли амалга оширдилар.

«Ташавтомаш»чилар қадамба-қадам сифат учун кураша бориб, ишлаб чиқариш жараёнида юксак сифатга фақат маҳсулотга конструктив ўзгаришлар киритиш билан эришиб бўлмаслигини тушиндилар. Технологияни яхшилаш ва унга қатъий риоя қилиш, меҳнатни ташкил қилиш, меҳнат маданиятини ва ишлаб чиқариш маданиятини яхшилаш учун тинмай кураш олиб бориш ҳам маҳсулот сифатини яхшилашнинг энг муҳим шартларидан экан. Мана шунинг учун ҳам корхонада саратовликлар методини ўрганишга ва уни жорий қилишга катта эътибор бериляпти.

Заводда прицеп ғилдираклари махсус цехда йиғилади. Бу ерда яқинда ғилдирак дискаларини қотирадиган, гайкаларни бурайдиган пневматик аппаратлар ўрнатилди. Эски гайка буровчи асбобдан бошқа мақсадда фойдаланиляпти.

Илгари йиғув цехида прицепларни бўяшда бракка йўл қўйилларди. Тошкент лак-бўёқ заводидан келтирилган бўёқлар узоқ вақт сақланиши натижасида рангни ўткирлаштирадиган асосий моддалар идиш тагига чўкиб қоларди. Чўкиндини қўл билан қориштириш мумкин бўлмаганидан ташлаб юбориларди. Ҳозир эса эски гайка буровчи асбобларга белкураксимон мосламалар ўрнатилиб, мана шу мослама ёрдамида идиш остидаги чўкиндилар бўёққа аралаштириляпти. Натижада прицепларни бўяшда бракка барҳам берилди.

Корхонада цех бошлиқлари ва бош технологлар ўлчов асбобларидан фойдаланиш бўйича мунтазам кенгаш ўтказиб турадилар. Чунки, ўлчов асбобларидан нотўғри фойдаланиш, уларни яхши сақламаслик ва вақтида текшириб турмаслик ишлаб чиқаришда бракка йўл қўйилишига сабаб бўлади. Корхонада ўлчов асбобларидан нотўғри фойдаланган кишиларга жарима солинади ва маъмурий йўл билан жазо берилади.

Техника контроли бўлими ва бош инженер цехларда ва бутун корхонада мунтазам «Сифат кунлари» ўтказиб туради. Бунда бракка йўл қўйиш ва технологияни бузиш ҳоллари ўз вақтида аниқланади ва тезда уларни бартараф қилиш чора-тадбирлари белгиланади.

Заводнинг гельотин ва шасси цехлари ҳеч қандай назоратсиз ишлаяпти. Бу цехлардаги кўпгина ишчилар тайёр маҳсулотни топшираётганларида контролёр тамғаси ўрнига ўз тамғаларини босадилар. Асбобсозлик цехидаги слесарь А. Ғафforов ўнбеш йилдан бери ишлаб чиқарган маҳсулотига ўзи тамға қўйиб топширяпти. Цехда маҳсулотига ўзи тамға қўйиш ҳуқуқига эга бўлганлар сони йил сайин кўпайиб боряпти.

Заводда экспорт учун жўнатиладиган маҳсулотларни тайёрлаш бўйича махсус участка ташкил қилинганлиги чет элга жўнатиладиган машиналар сифатини кескин яхшилаш имконини берди. Участкада кўпгина деталларни ГОСТ талабларига мувофиқлаш йўлида қилинган ишлар прицепнинг мустаҳкамлигини 30 процентга, тезлигини 25 километрдан 30 километрга, гарантияли хизмат муддатини эса 18 ойдан 24 ойга ошириш имконини берди.

Завод коллективи маҳсулот сифатини яхшилашда эришилган муваффақиятлар билан чегараланиб қолмаяпти. Конструкторлар айни вақтда прицеп платформаси каркаслари конструкциясини ўзгартиришни планлаштиряптилар. Шу билан бирга прицеп ва ярим прицепларнинг гидроподъёмниклари ўзгартирилади, кўпгина асбоблар реконструкция қилинади. Бу тадбирларнинг муваффақиятли амалга оширилиши сўзсиз, машинанинг мустаҳкамлигини ошириш ва ундан фойдаланишни осонлаштириш, талайгина материал ва маблағларни тежаш имконини беради.

«Ташавтомаш» заводида кейинги бир йил мобайнида қилинган ва келгусида амалга ошириш мўлжалланаётган тадбирлар маҳсулот сифатини яхшилаш масаласи коллективнинг диққат марказида турганлигини кўрсатиб турибди. Аслида, пролетариат доҳийси В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини катта зафарлар билан кутиб олиш учун мусобақалашаётган корхонада шундай бўлиши ҳам керак.

Б. АКСАНИЧ.

МАГНИТ ДОЗОРЛИГИДА

ФАН ВА ТЕХНИКА

НОВОСТИ матбуот агентлиги «Красная звезда» газетасидан сал қисқартириб олинган ушбу репортажни газетхонлар эътиборига ҳавола қилади.

Бизнинг планетамиз ва уни ўраб олган бепоён фазо жуда кўп муоммоларга эга. Улардан бири Ер магнитидир.

Жаҳоннинг кўпгина илмий марказлари табиатнинг бу ажиб сирини билиб олиш учун ўзларининг бутун кучларини сарфламоқдалар. СССР Фанлар академиясининг Ер магнитизми, ионосфера ва радио тўлқинларининг тарқалишини ўрганиш институти ҳам шулар жумласидан. Бу институтга кўп йиллардан бери Совет геофизиги Николай Пушков доимий раҳбарлик қилиб келмоқда. Бу муассасани қисқача ИЗМИРАН деб атайдилар. Унда илмий қидиришлар билан шуғулланадилар. фазо «оби-ҳавоси»ни, Қуёш тўпаланларини, «сариқ митти»нинг хулқ-атворидаги ҳар қандай ўзгаришларнинг магнит ҳодисаларига, радио тўлқинларнинг тарқалишига қандай таъсир этишини кузатадилар.

РУЙ БЕРМАЙДИГАН ҲАЛОКАТ

Агар, бирдан Ер ва унинг жисмлари магнит хусусиятини йўқотиб қўйса-я? Планетамиздаги ҳамма кишиларнинг буюк бахти учун шуни қўшиб қўяйликки, ҳеч қачон бундай бўлмайди! Келинглар, шундай бўлганида нималар рўй беришини тасаввур қилиб кўрайликчи.

Саёҳатчилар ва денгизларда сузиб борувчилар компас стрелкаси «жонсиз» қолганлигидан аниқ йўл тутишдан маҳрум бўлар эдилар. Аммо, бу бало ҳали ҳеч гапмас. Материяларнинг магнитлилик хусусиятидан одамлар, фан ва ишлаб чиқаришнинг турли соҳалардаги амалий фаолиятларида кенг ва ҳартарафлама фойдаланилмоқда. Магнитнинг йўқолиши инсониятни бир неча юз йиллар орқага суриб қўйиш хавфини туғдирарди.

Жаҳон энергетикаси ишдан чиқарди. Барча электровозлар, метро поездлари, трамвайлар — деярли ҳамма транспорт бирдан тўхтар, телефонда гаплашилар тугар, радиоприёмниклар жим қолар, телевизор экранлари ўчарди...

Қуёшдан эсаётган «шамоллар» планетанинг «магнит қалқони» қаршилигига дуч келмаганлигидан ҳозир биз одатланган маданият яшашдан тўхтар ва барча жонли нарсалар ҳалок бўларди.

Шу сабабли магнитизм бутун олимларнинг диққат марказида туради. Ҳозир улар бу ажиб ҳодисани тушунтириб берадиган бир қатор фаразларни ўртага ташладилар.

ТАРИХ АРХИВИДАН

Қадимгилар буюк географик кашфиётлар очаётиб, компас ҳамиша «сеҳрли темир тоғлар» томонини кўрсатади, деб ҳисоблаганлар. Бу тоғлар гўё компас стрелка учини ўзига тортади, деб ўйлаганлар. Мисрликларда ҳатто магнит абадий яшашни ато қилади деган эътиқод бўлган..

XVII аср боши фанга бизнинг планетамиз бир бутун катта магнитдан иборат деган изоҳни берди. Уильям Гильберт ва Эдмунд Галирей тажрибалари «табиатнинг ғалати ҳазиллари» тўғрисидаги назарияларни чипакка чиқарди. Магнитизм диққат билан ўрганила бошлади. Ҳатто Англия қироличасининг ўзи табиатни текширувчиларнинг тажрибаларини қизиқиш билан кузата бошлади.

Одамлар «магнит тойилишлари» деган терминни ишлата бошладилар ва компас стрелкаси баланд кенгликларга яқинлашган сари географик меридиандан четга чиқишини асослаб, бир қатор назарияларни яратдилар. Бироқ Марк Твен сўзи билан айтганда «қадимгилар эга бўлолмаган маълумотлар жуда кўп бўлган».

Магнит ва географик қутблар нинг тўғри келмаслигининг кашф этилиши муҳим аҳамиятга эга бўлди. Кўплар «нольга баробар бўлган» магнит нуқтасини топиш учун уриндилар. XIX аср бошида Уильям Парри ва Жон Франклин, 1831 йилда Росса, 1904 йилда Руал Амундсен экспедициялари шундай уриниб кўрганлар..

Уларнинг ҳаммаси магнит қувватини ўлчаганлар, ҳаммаси орзу қилинган нуқтани излаганлар. Кўплар уни топишга эришган ва ҳатто координат белгилаган. Лекин турли текширувчиларнинг маълумотлари бир-бирига тўғри келмаган. Баҳс ва муътабар одамлар далилларини пеш қилиш, ҳар бир саёҳатчи ҳақиқатчи бўлса ҳам ҳақиқатни аниқлаш имконини бермаган. Кейинчалик магнит нуқталари тўхтовсиз кўчиб юриши маълум бўлди. Уларнинг «доимий турадиган жойи» юзлаб километр жойда ҳам тойилиб кетиши мумкин. «Ер магнити» майдонининг катталиги ҳам доимо бир ҳолда эмас. Эрамиз чегарасида у ҳозиргидагидан 1,5 баравар каттароқ бўлган. Кейинги 100 йил ичида эса тахминан 6 процентга кичиклашган. Агар вақт шкаласи билан олға қараб борилса, яна 10 миллион йилдан кейин Ернинг қайта магнитлашуви рўй бериши мумкин деб фараз қилиш мумкин. Нима учун?

ФАЗОДАН ЖАВОБ ИЗЛАБ

Физика-математика фанлари доктори Николай Пушков кўпгина «нима учун» деган саволларга фазодан жавоб топиш мумкин деб ҳисобламоқда. Шу сабабли кишилар Ердаги ишлар ҳақида ўйлаётиб фазога тобора тез-тез тикилмоқдалар.

Олимлар Ерда магнит кучлари мавжудлигининг сабабини билиб олиш, унинг турли тафовутларини тушунтириб бериш учун уч юз йилдан кўпроқ вақтдан буён уриниб келмоқдалар. Буларга жавоб ҳозирча топилгани йўқ. Одам ўз планетасининг ичкарисига ҳали қараб олган эмас. Унинг ядросини тўғридан-тўғри текшириш имконияти йўқ. Бошқа йўллар билан-чи?

Ҳозир биз Ернинг қалин қобиғи остида Ер марказида планетанинг ғоят катта босим билан қисилган ва катта даражада қизиган металл «юраги», унинг ядроси борлигини биламиз. У Ернинг ўз ўқи атрофида айланиши билан бирга ҳаракат қилади. Бироқ, бу ҳаракат қонунлари суюқ қобиқли ядрога хос бўлган ҳаракатдан фарқ қилади. Ядронинг ўзи анча электр ўтказиш хусусиятига эга ва уларнинг аралашуви давомида электр юзага келади. Афтидан планета магнит майдонининг энг биринчи сабаби ҳам шунда бўлса керак. Агар ядро ҳаракати ўзгарувчанлик хусусиятига эга деб фараз қилсак, магнит қутбларининг нима учун саёҳат қилиши равшан бўлиб қолади.

Ер магнит майдонининг турли қўзғолишига келсак, бу ҳозирги тасаввурлар бўйича ионосферада юзага келадиган токлар натижасида пайдо бўлади.

Бундай фараз тан олинди. Бу фараз мантиқий бўлиб, кенг тарқалди. У энг асосий савол-Ер ядросининг дастлабки қайта магнитлашуви қаердан пайдо бўлган, деган саволга жавоб беради.

Ана шунда магнитологлар фазога кўз тикишди. Фан ҳозирнинг ўзидаёқ жуда суст магнит майдонларини топадиган асбобларга эга. Бу асбоблар Ер магнит майдонидагига қараганда ўн минг марта кичик бўлган магнит майдонларини қайд қила олади Фазога нақ ана шундай асбоблар разведкага юборилди.

1959 йилда Совет «Луна» станцияси магнит дозорига юборилди. У Ой районида синчиклаб ўлчашлар олиб борди ва у ерда амалда магнит майдони йўқлигини ҳабар қилди. Н. Пушков ва Ш. Долгинов бу қизиқарли ишлари учун Ленин мукофотига сазовор бўлдилар.

Ойнинг магнит майдони ҳақидаги масала «Луна» типидаги станцияларнинг навбатдаги учирилиши натижасида ҳал қилинди. Бироқ фан кўп марта текшириш ва таққослашларга муҳтож. Совет ва Америка автоматик станциялари анча узоқроқдаги Венера ва Марс планеталарига маълумотлар тўплаш учун юборилди. Улар олиб борган ишлар фазони системали равишда чуқур текшириш ишларининг бошланиши, холос. Лекин, бу ишлар ҳам олимларга бебаҳо қимматли маълумотлар келтирди.

ҒАЛАТИ МАЪЛУМОТНОМА

Магнит маълумотномаларини тузиш кўп вақт ва техника воситаларини талаб қиладиган анча мураккаб иш ҳисобланади. Бунинг устига бу хилдаги карталар қисқа вақт ичида эскириб қолади. Улар кўп деганда 5—10 йил давомида яроқли бўлиб тураолади, деб ҳисобламоқдалар.

Сунъий йўлдошларнинг учирилиши магнитологлар олдида янги истиқболларни очди. Планетанинг магнит майдонини ҳар тарафлама чуқур ўрганиш имконияти юзага келди. Кўп маълумотларни айланма йўллар билан олиш учун диққат билан ўнларча йиллаб тажриба ишлари олиб боришга тўғри келарди. Шунда ҳам бу маълумотлардан кўпларини Ер юзасида олиб бориладиган текширишлар йўли билан олиб бўлмасди.

ПЛАНЕТАНИНГ «РАДИО ҲАВОСИ»

Бу ҳам синоптиклар жон куйдираётган оби-ҳаво қаби ўзгарувчандир. Бунга атмосферанинг юқори қатлами айбли. Чунки радио тўлқинларининг тарқалиш шароити шунга боғлиқдир. Атмосферанинг юқори қатлами Қуёшнинг «инжиқлик» лари туфайли мавжуддир. Қуёшнинг ультрабинафша ва рентген нурлари ҳаво атомлари ва малекулалари билан унга таъсир этади ва ионлаштиради.

Атмосфера юқори қатламининг ионлашуви бир хилдаги тузилишда эмас. Бу эса радио тўлқинларнинг шимилиши ва тарқалишига жиддий таъсир кўрсатади. Ионосферанинг айрим қатламлари маълум диапазондаги электромагнит тўлқинларини ойна сингари акс эттиради. Узоқ масофалар билан радио алоқа қилишни худди шулар таъминлайди.

Бизда биринчи кузатиш ва ўлчаш ишлари 1925 йилда бошланган бўлса ҳам СССР «Ионосфера хизмати» ўз ёшини 1936 йилдан бошлаб ҳисоблаяпти. Бу хизматнинг вазифаси радио прогнозлар тузишдан иборатдир. У энг яхшиси қайси ишчи частотада алоқа қилиш кераклиги ҳақида тавсиялар беради, кутилаётган магнит ионосферали тойилишлар ҳақида огоҳлантириб туради.

Баъзилар ўша йиллардаги синоптиклар маълумотларининг нақадар хато бўлганлигини ҳотирлаб, «ионосфера хизмати»нинг прогнозларига ишончсизлик билан қарар эдилар. Ҳозир иш бошқача. Совет Иттифоқининг барча радио хизматлари ИЗМИРАНдан турган жой, сутка вақти, йил фасли, қуёш активлигига қараб ҳар қандай масофадаги трасса учун ишчи частоталар ҳақида маълумот олмоқдалар.

«Радио ҳаво»нинг қисқа муддатли прогноз турлари ойлик, беш кунлик, ярим суткалик бўлади. Уларни тузиш учун энг хилма-хил маълумотлардан — актив областлар магнит майдонларининг ривожланиши, йўлдошлар қайд қиладиган фазо нурланишлари, Қуёш-Ер алоқалари ва бошқа шу каби маълумотлардан фойдаланилади.

Бугун биз кўп нарсаларни биламиз, эртага эса бундан ҳам кўпроқ билажакмиз.

М. РЕБРОВ,
инженер-подполковник.
(АПН).

Шанба оқшоми

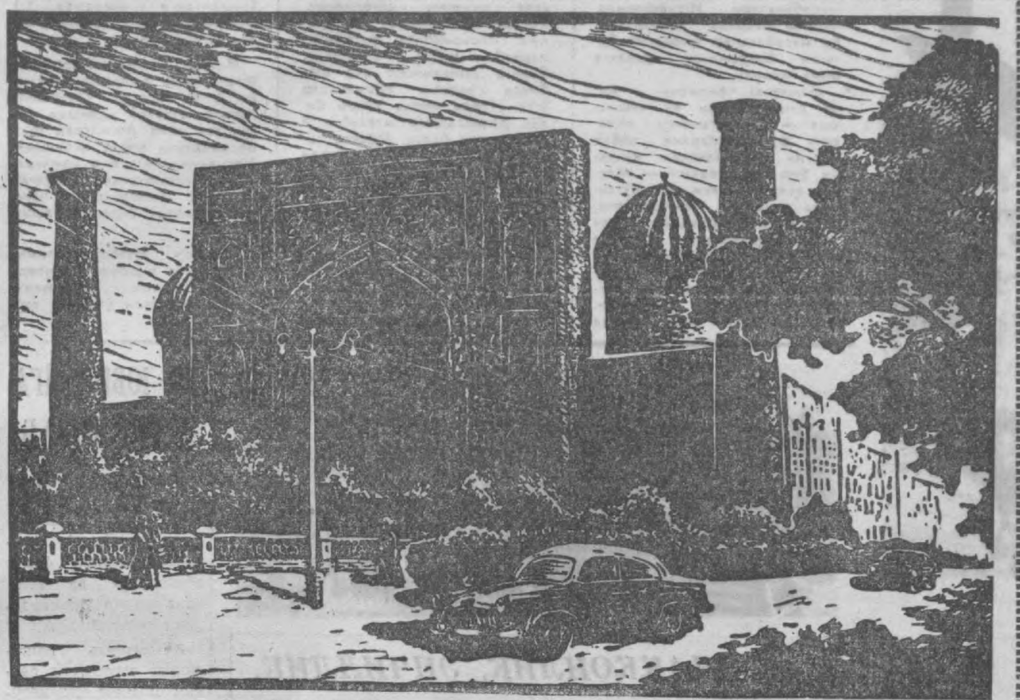

Самарқанд. Регистон майдони («Ўзбекистон бўйлаб» сериясидан).

Н. Галиев линогравюраси.

ЭНГ ЙИРИК КАРТИНА

Дунёдаги энг йирик картинани Американинг тасвирий санъат устаси Джон Банбард чизган. Полотно чиндан ҳам улкан эди. Унинг узунлиги 3 мил (4830 метр) келарди. Расмда Миссисипи дарёсининг бошланишидан тортиб денгизга қуйилгунча бўлган 1200 мил масофаси тасвирланган эди. Рассом 1840 йили оқим бўйлаб сафарга чиқди. У 400 кун давомида бўлажак асарининг штрихларини чизиб юрди. Уларни катта картинага кўчириш учун олти йил вақт кетди. Асар «Миссисипи панорамаси» деб аталади. Полотнони кўп йиллар давомида Америка бўйлаб намойиш қилиб келдилар. Кейинчалик уни бир инглиз сотиб олди ва Ҳиндистонга олиб кетди. Шу кўйи картина изсиз йўқолди.

ЯРИМ АСР ЭЛ ХИЗМАТИДА

Шаҳримизнинг Ленин кўчасидаги 12-ошхона пазандалари ўз касбдошлари Музаффар акани устоз деб биладилар. Қорачадан келган, истараси иссиқ бу меҳнаткаш қария ҳақиқатан ҳам ҳурматга сазовор. Музаффар 49 йилдан буён элга хизмат қилиб келмоқда. У 15 ёшидан эски шаҳардаги ошхоналарда шогирдлик қилган, кейинчалик эса пазандачилик сирларини ўрганабориб, ўзи устоз бўлиб қолди.

Улуғ Ватан урушигача Музаффар акани Музаффар пазанда деб атай бошлаганлар. Фашистлар Германияси ватанимизга хиёноткорона ҳужум қилгач, у ҳам кўплар қатори Ватан мудофаасига отланади. Қадрдон Украинанинг кўпгина шаҳар ва қишлоқлари, шу жумладан Киевни озод этишда қатнашади. Жанглардан бирида ярадор бўлгач, унга кейинчалик инвалидлик группаси тайинланади. Тошкентга қайтгач уста пазанда шаҳардаги умумий овқатланиш шахобчаларида меҳнат қилади, ёшларга пазандалик касбини ўргатади.

Музаффар ака 1950 йилда Москвадаги Бутунииттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «Ўзбекистон» павильони қошидаги ресторанга ишга таклиф этилди. Бу ерда моҳир пазанда уч йил ишлаб, ўз маҳорати билан кўпларга танилди. Кейинчалик Тошкентга қайтгач, «Ўзбекбирлашув»нинг пазандалар мактабида ёш пазандаларга ўзбек миллий таомлари ва қандолатчилиги сирларини ўргатди.

Ҳозир Музаффар ака Ленин район ошхоналар трестининг 12-ошхонасида ибратли меҳнат қилиб, ўз таомлари билан кўпларни хушнуд этмоқда. Камтарин пазанда ярим асрдан буён эл хизматида бўлиб келмоқда.

Суратда: М. Тўлаганов шогирди билан манти тайёрламоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Моҳир ўқитувчи, Халқ маорифи аълочиси Обид Расулев бир неча йиллардан бери фарзандларимиз учун жажжи шеърлар ёзиб келмоқда. Унинг бошқа муаллифлар билан биргаликда «Қувноқ болалар», «Олмазор» шеърий китоблари босилиб чиққан.

Шоирнинг навбатдаги китоби — «Кўк чакмонли йигитча» «Ёш гвардия» нашриёти томонидан чоп этилаётир.

Қуйида Обид Расулевнинг янги шеърларидан намуна ўқийсиз.

ТОШКЕНТИМ СУВЛАРИ

Тошкентим сувлари
Шишадай тоза,
Қалбимдай
мусаффо
Минг нуқра-кокил.
Завқ бериб ҳар
жонга
Бағри оромгоҳ.
Шабода салқини
Очар баҳри-дил.
Тошкентим
сувлари
Оқин шифобахш.
Марварид томчиси
Юз дори-дармон,
Сайрда у тенгсиз
Шаршара, фонтан.
Тоғлар саховоти
Туганмас эҳсон.
Эй Тошкент,
сувлари
Нафосатга бой
Кўча, боғ, уйим.
Сиз билан
мазмундор
Рубобим, куйим.
Сиз сувлар
тинчимас
Ҳисобсиз ирмоқ.
Оқинг, оқаяпсиз
Асрлар оша!
Касбингиз — юрт
безаш
Оқасиз ҳали.
Биздай азиз авлод.
Насллар оша.

СОЖИДА

Одобли қиз Сожида
Доим лента сочида.
Қараб она кўзига.
Оро берар ўзига.
Дафтар, китоб,
сиёҳдон
Кундалиги бенуқсон,
Кийимлари тоза-оқ,
Гулдай кўнгли
хушчақчақ.
Чақирса ойижони,
Қувноқ борлиқ
жаҳони,
Иш-юмушдан
ўргилиб,
Лаббай, дейди юз
кулиб.

ФАВҚУЛОДДА ҲОДИСА

Бу воқеа 1911 йили бўлди. Киев кўчаларидан шим кийган бир аёл юриб борар эди. Бу фавқулодда ҳодисага ўша ерда чиқадиган журналлардан бири қуйидагича баҳо берган эди. «Кеча, кеч соат 9 да Крешчатикада сайр қилиб юрган одамлар орасида ғалати кийим кийган хотин пайдо бўлиб қолди. «Чолвор киймай ўл», деб қичқирди биров. Аллаким хуштак чалди. Одамлар деворга қисилиб қолган аёлни томоша қилиш учун тўплана бошлади. Одамлар борган сайин кўпаяр эди. Полиция чақирилди. Бир рота солдат аёлни қуршовдан олиб чиқди ва жазодан сақлаб қолди». Мана, ҳозирги кунда аёлларимиз маза қилиб кийиб юрган шим нақадар ажойиб тарихга эга.

АНТИҚА ҚОНУН

Америкадаги Миннисот штатида автомобилнинг олдинги ўриндиғида кетатуриб, ўпишганларни қаттиқ жазоловчи қонун қабул қилинган. 56 ёшдан ошганларгина бу қонундан озод қилинади.

МОЖАРО

(ҲАЖВИЯ)

Мастура билан хайрлашиб, купега чиққанимда поезд оҳиста қўзғалди. Деразадан қарасам, у рўмолчасини ҳилпиратганича перронда турарди. Жуда ғамгин кўринди менга. Кўнглим бузилди...

Нега ҳадеб ит-мушук бўлиб қоламиз, уни хафа қиламан. Лоақал командировкага жўнаш олдидан кўнглини кўтарадиган бирор оғиз сўз ҳам айтмадим-а? Тош меҳрлик ҳам эви билан-да!

Иккинчи полкага чиқиб, ёнбошладим.

Поезд тун зулматини ёриб тобора жадаллар, вагонлар эса тинимсиз тебранарди. Умр йўлдошингдан узоқлашганингдагина қилиб қўйган гуноҳингни англаркансан.

Хаёл гирдобига ғарқ бўлиб ётардим, пастки полкада тарақ-туруқ бўлиб кетди.

Энгашиб қарасам: сочларини лайлак уясидек турмаклаган, қошлари қора кремдек ялтироқ, киприкларига сурма чаплаган, кўзлари бойўғлининг кўзидай ўйноқи бир аёл тинимсиз жоврар, чуст дўппили, ўрта бўйли, хушбичим йигит пешонасидан тер томчилаганча иккита зил-замбил чамадонни ўриндиқнинг сандиғига жойларди.

— Уф, чарчаб ўлдим, поездга чиқишиям қуриб кетсин!— деди аёл куйиниб қўлидаги сумкачани улоқтирар экан.

— Ҳа, энди бешикда тебрангандек бу ерда маза қилиб кетаверамиз,— авайлабгина сўзларди йигит.

— Қўйсангиз-чи, Асқар! Ҳозир жоним халқумимга келиб турганда!...

— Шу гапни сиз эмас, мен айтишим керак, Таннозхон! Ахир, мен чамадон кўтаравериб, чарчадим-ку!

— Боринг-е, вагонга чиқаришда мен ёрдам бердим-ку! Бўлмаса...

Аёл эркалангандек ишшайди.

Поезд ҳансираб жадаллар, бир маромда тақ-туқ қилаётган ғилдираклар буларнинг можарасига: «Ажаб бўпти, ажаб бўпти»,— деётгандай эди.

Уларнинг «ширин суҳбати»ни аста тинглар эдим.

— Боя, автобусда менга ноўрин иш буюрдингиз, ўзингизда майда бўлатуриб, билет олдирдингиз! Бу инсофдан эмас. Ҳа, раҳм қилмайсиз одамга, иккинчи бундай қилманг!— жиддий уқтирди Таннозхон.

— Оббо, ахир, сиз кассага жуда яқин эдингиз-да!

Қўйсангиз-чи! Қайси иқлимда хотин киши уриниб-суриниб билет олган, айтинг-чи?

— Хўп,— жанжални авж олдирмаслик учун шундай деб қўя қолди Асқар.

— Яна-чи, поездга билет олаётиб, мендан нега одамлар орасида пул сўрадингиз, бу одобдан, маданиятдан эмас! Илгари тайёрлаб қўйиш керак пулни. Чамадонни титкилайвериб, хушимдан кетаёздим.

— Хотинжон, шу ҳам гапми?— эътироз билдирган бўлди эри.

— Боринг-е, яна тушунмайдилар-а!

Таннозхон қошларини пирпиратиб, лаби-лабига тегмай сўзида давом этарди.

— Нима, сизга гапириб бўлмайдими? Намунча сув юқмас бўлиб қолдингиз?

Энди Асқар бироз жиддийлашди, овози ҳам ўзгарди.

— Ўзингизни боссангиз-чи, бу ерда...

Эри адий деса, хотини бадий деди. Бўлди тўполон, бўлди қиёмат.

Ҳой одамлар! Арзимаган сабаб билан нега шунақа адий-бадий айтишиб қоламиз-а?!

Йўқ, мен энди сира Мастурахонни хафа қилмайман, сира...

Поезд ҳамон ҳансираб илгарилар, пастда эса ўша эр-хотин масала талашарди.

Карим НОРМАТОВ.

ЁШЛАР ИЖОДИДАН

Ҳажв дафтаридан

ИЛОНЛАР...

Илонга кўп келганман дуч,
Кўрганман кўп хилини.
Вишиллаб этар хуруж
Айри қилиб тилини!
Титроқ босса ич-тошингни
Қочмоғинг ҳам
мумкиндир.
Пайт пойлаб ё бошини
Янчмоғинг ҳам мумкиндир
Иродангу билак кучинг
Кирар жонингга аро.
Ваҳимлардан қутиларсан
Топиб тадбир ва чора.
Фақат илон заҳарли деб
Сира-сира оғишманг.
Ундан баттар кимсалар
бор.
Дўстлар, шундан
нохушман.
Қўйнингизга кириб олар
Ва кўрсатар ўзин дўст.
Қилмишидан энг заҳарли
Илонлар ҳам ташлар пўст.
Илон тиққа ҳамла қилар,
Сочмоқ учун оғуни.
Зимдан заҳар сочар булар,
Булар шундай доғули!
Огоҳ бўлинг улардан сиз.
Етказмасин жароҳат.
Чунки малҳам бўлмоқ
учун
Қодир эмас табобат.

ТЎРА ВА МАНСАБ

Мансаб столига кўкрагин
тираб
Ўтирган шахсларни
кўрдим неча бор.
Атиги бир минут вақтини
сўраб
Остонада кутиб турдим
неча бор.
«Бошлиқ қовоғидан қор
ёғиши шарт»
Дегандай юзида совуқ
сиполик.
Сидқидилдан салом
берсангиз агар
Минғиллаб осмондан
олади алик.
Эгасин тополмай туртиниб
юрган
Мансаб бир кун ундан
бурилиб кетса,
Яъни: «Мен!, Мен!
Мен!»—деб кўксига урган
Шу тўра курсидан
сурилиб кетса,
Уйда, кўча-кўйда қандай
қилиб у
Кўксини тўлдириб нафас
оларкин.
Мансаб ҳақидаги хаёлдан
ўзга
Бисотида унинг нима
қоларкин?

Охунжон ҲАКИМОВ.

ҲИСОР ТОҒЛАРИДА.

М. Раҳмонов фотоси.

Шингил ҳикоя

БЎЛИНГАН ҚАЛБ

Арзимаган нарсадан машмаша чиқиб, ўғли билан келини рўзғорни бўлак қилиб чиқиб кетишгандан бери, чол дамини ичига ютди, кампир эса ҳаловатини йўқотди.

У ҳаммалари бирга гурунглашиб ўтирган дамларни, ҳали эмадиган неварасини қўмсайди... Отланиб, ўз таъбири билан айтганда, «ўғлининг жаки»га йўл олади. Неварасини бағрига босади.. ёш келининнинг юмушларига қарашган бўлади.

Кечга томон яна юрагига ғулғула тушади:

— Чол ёлғиз қолди.

Ўғли билан келинининг ҳай-ҳайлашига қарамай уйга қайтади. Қозонга у-бу солиб, овқат қилади... чол-кампир жим бир-бирига боқиб ўтиришади.

Уч-тўрт кун ўтгач яна шу аҳвол такрорланади. Бу уйда неварасини қўмсаса, у уйда чоли ёлғиз қолганини эслайди.

Онанинг рўзғори бўлинди-ю, қалби ҳам қоқ иккига ажрагандай бўлди.

А. ЗОКИРОВ.

ТИРИК ҚЎҒИРЧОҚ

Генл Шерер Нью-Йоркдаги қўғирчоқ магазинларидан бирида ишлайди. Бу хотин 8 соату 15 минут мобайнида қимир этмай ўтиради. У ўз ролини шундай мукаммал эгаллаб олганки, эри уни қўғирчоқ ҳисоблаб, автобусларда текинга олиб юради.

Бу қушни танийсизми, бунинг номи нима?

В. МОИСЕЕВ фотоси.

ЁШЛИК ДАФТАРИДАН

ТЎРТЛИКЛАР

Йил қувиб йўлдаман кўплар қатори,
Нурли келажакка ошиқар юрак.
Ҳар йилнинг-чи, бордир қишу баҳори
Қишу баҳорларни ўтмоғим керак.

* * *

Тағи бўш жойларда турмайди бино,
Бўш жойни дарё ҳам бузиб кетади.
Кўнгли бўш бўшлиққа разиллар иноқ,
Иш битгач анжирдек эзиб кетади.

* * *

Яхшилик қилмоқлик одамга зарур.
Соф виждон ҳар қачон шуни буюрур.
Ўнтага жабр айлаб бирга кулмоқлик
Бу эрур жиноят, бу эрур қусур.

* * *

Бир оз юзларингни қилади гулгун,
Кетма-кет қуйилган гўрт қадаҳ ароқ.
Вайсатиб, алжитиб, сўнг қилиб кар-гунг
Юз тубан ағдарар шу аблаҳ ароқ.

* * *

Дейдилар одамни алам йиғлатади,
Ёлғизлик, етимлик ва ғам йиғлатади.
Аламу ғамларни гуноҳкор этманг
Аслида одамни одам йиғлатади.

* * *

Фарзандга насиҳат ҳам фарзу ҳам қарз,
Қулоққа олмас деб, айтмаслик бекор.
Ҳаётнинг қамчиси текканида тарс
Сўзларинг ярқ этиб чақнагуси бор.

ҲАЙДАР.

Ғаройиботлар

ЭЙСЕБИОНИНГ СУДЬЯЛИГИ ЁҚМАДИ

Португалиянинг машҳур футболчиси Эйсебио Лиссабонда, ўз уйида, ўзининг маҳаллий тамошабинлари томонидан ҳуштаклар ва ҳақоратлар ичида қолиб кетди. Бу воқеа, деб хабар беради, ЮПИ агентлиги, «футбол шаҳзодаси», кейинги жаҳон чемпионатининг қаҳрамони футбол майдонига ўзига мансуб бўлмаган ролда чиққани — судьялик қилгани учун содир бўлди.

Операциядан энди оёққа турган Эйсебио «Би-би-си» (Лондон) аёллар командасининг Лиссабон комиклар театри труппасининг «Парадиантес» командаси билан бўлган учрашувида судьялик қилишга розилик берди.

Баъзи узун қулоқ гапларга қараганда, меҳмонлар командасида машҳур «Манчестер юнайтед» командасининг аёл формасида чиққан ўйинчилари ҳам бор экан. Минбардаги аҳвол кескинлаша борди. Баъзи тамошабинлар Эйсебио бритaн қизларига «сотилаётир», деган фикрга ҳам келишди. Эйсебио Альбионнинг яхши футбол қизлари командасига 11 метрлик жарима тўпини бермаганидан кейин эса тамошабинларнинг тоқати жуда тоқ бўлиб кетди. Шунда улар: «Ўғри, қароқчи! Қорангни кўрсатмасдан чиқиб кет!» деб талаб қилдилар. Эйсебио эса майдондан чиқиб кетди.

ПАРИШОНХОТИРЛИК

Немис химиги Эрлих ғоят паришонхотир бўлганлиги учун ҳар куни ўз хизматчилари қилиши керак бўлган ишни махсус қоғозга ёзиб қўяр экан. У ўзининг вазифаларини ҳам шундай қоғозларга ёзадиган бўлибди. Лекин бу қоғозларни унутиб қўймаслик учун Эрлих уларни почта қутисига ташлаб ўзига жўнатар экан.

РАССОМ ТАБАССУМИ

ОФИЦИАНТКА: — Энди соат 9 бўлди, тушлик овқат буюряпсиз-а?

ХЎРАНДА: — Сиз олиб келгунча туш бўлади.

— Бу нимаси, дадаси, нега ичяпсиз?

— «Пахтакор» ютгани учун...

— Вой шўрим, тағин нимага ичяпсиз?

— «Пахтакор» ютқазгани учун...

БУГУН — БУТУНИТТИФОҚ ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КУНИ

ГЎЗАЛЛИК, НАВҚИРОНЛИК, ЁШЛИК БАЙРАМИ

Бизнинг интервью

Бутуниттифоқ Физкультурачилар куни арафасида мухбиримиз Тошкент шаҳар спорт жамиятлари ва ташкилотлари Совети раисининг ўринбосари Марат Турдиалиевич Шариповга мурожаат этиб, Ўзбекистон пойтахтининг физкультурачи ва спортчилари Бутуниттифоқ Физкультурачилар кунига спортда қандай натижалар билан келганлигини сўзлаб беришини илтимос қилди.

— Тошкентнинг спорт ташкилотлари,— деди М. Шарипов,— Бутуниттифоқ Физкультурачилар кунини катта муваффақиятлар билан кутиб оляпти. Бундан бир ой олдин тамом бўлган Ўзбекистон шаҳарларининг тўртинчи спартакиадасида тошкентлик спортчилар биринчи ўринни эгалладилар ва умумкоманда ҳисобида иккинчи ўринни қўлга киритдилар.

Ўтган ярим йил ичида кўнгилли спорт жамиятлари томонидан 32 спорт мастери, 421 спорт мастерлигига кандидат ва биринчи разрядлилар, 21430 оммавий разряддаги спортчилар, 1987 спорт судьяси, 3917 жамоатчи инструкторлар тайёрланди.

«Спартак» ва «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятлари ўз ишларини сезиларли даражада яхшиладилар. «Старт» спорт клубида, жисмоний тарбия институтида, Тошкент Давлат университетида юқори класcдаги кўплаб спортчилар етишиб чиқди.

Шу йилнинг апрелида мактабгача ёшдаги болаларнинг мусобақалари ўтказилди. Сув спорти саройидаги соғломлаштириш группасида эса кекса ёшдаги кишилар спорт билан мунтазам шуғулланмоқдалар.

— Марат Турдиалиевич, олимпиада йилидаги йирик мусобақаларда тошкентлик спортчилардан кимлар юксак натижаларга эришди! Ҳамшаҳарларимиздан кимлар СССР терма командасига киритилди! Шу ҳақда ҳам икки оғиз гапирсангиз.

— Олимпиада йилида Эркин Каримов, Рустам Казаков, Наталья Устинова, Михаил Колюшев, Юрий Поминовлар юксак кўрсаткичларни қўлга киритдилар. Улар Мехикода бўладиган олимпиада мусобақалари учун номзод қилиб олинди.

— Беш кунлик иш ҳафтасига ўтилиши муносабати билан шаҳримиздаги спорт ва физкультура ҳаётида қандай ўзгаришлар рўй берди!

—Ишчиларнинг беш кунлик иш ҳафтасига ўтганликлари жисмоний тарбия ва спорт ишларини янада авж олдириш учун яхши шароит яратди. Ана шу муносабат билан 1968 йилнинг январь ойида Тошкент шаҳар спорт жамиятлари ва ташкилотлари Советининг Президиуми қарор қабул қилиб, бу қарорда ҳамма спорт ташкилотлари раҳбарларидан стадионлар, спорт майдончалари ва заллари ҳафтанинг шанба ва якшанба кунлари ишлаб туришини таъминлашни уюштиришни таъкидлаб ўтди. Бу қарор ҳаётга татбиқ этилди.

Шаҳримиздаги «Старт», «Спартак» стадионларида ва «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти базасида спорт мусобақалари, тадбирлари кўнгилдагидек ўтказилмоқда. Бу спорт майдонлари ҳамшаҳарларимизнинг энг севимли жойларидан бирига айланди.

— Спорт иншоотларининг кейинги вақтдаги ривожи ҳақида нималарни айта оласиз!

— Ҳозир Тошкентдаги ҳар бир аҳоли бошига Фарғона, Андижондагига қараганда спорт иншоотлари озгина камлик қилади. Олмаота ва Фрунзедагига қараганда эса, спорт иншоотлари Тошкентди икки баравар кам. Бу вақтинча бир ҳолдир. Шу беш йилликнинг охирига бориб, ҳар бир тошкентлик ҳисобига спорт майдонлари ва стадионлар Олмаота ва Фрунзе аҳолисиникига қараганда кўп бўлади.

«Пахтакор» стадионини реконструкция қилиш ишлари тугалланади. У ўз бағрига 100 минг томошабинни сиғдира олади. «Пахтакор» стадионидаги теннис майдончалари эса икки баравар кенгаяди. Футбол бўйича машқ қилиш майдонлари кенгаяди.

Тошкентдаги энг кекса стадионлардан бири «Спартак» стадионини реконструкция қилиш ишлари тугаланади. Бу ерда учта спорт зали қурилади. Томошабинлар ўтирадиган жойлар ҳам икки бараварга оширилади.

Чиғатойдаги Олимпиада шаҳарчаси ишга туширилади. Бу ерда спортнинг ҳамма турлари бўйича машғулотлар ўтказиш учун қулай шароитлар яратилади. Студентлар шаҳарчасида эса қишки каток фойдаланишга топширилади.

— Бутуниттифоқ Физкультурачилар куни Тошкентда қандай нишонланади!

—«Спартак» ва «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятларининг базаларида сузиш бўйича мусобақалар ўтказилади. «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти базасида эса полвонлар ва боксчилар куч синашишади. «Текстильщик» ва «Старт» стадионларида футбол мусобақалари бўлади. «Локомотив» стадионининг теннис майдонида теннисчилар мусобақаси ўтказилади. Тошкент денгизида елкан спорти бўйича мусобақалар бўлади. Кўзга кўринган сувга сакровчилар — Ю. Вотрин, И. Исоқов ва бошқалар ўз маҳоратларини намойиш қиладилар.

Гўзаллик, навқиронлик ва ёшлик байрамига хуш келибсиз, қадрли ҳамшаҳарлар.

Спартакиада ғолиблари

Яқинда шаҳримизнинг «Спартак» стадионида шаҳар турар-жой конторалари ва бошқармаларининг ВЛКСМнинг 50 йиллигига бағишланган VI спартакиадаси тантанали равишда очилди.

Шаҳар турар-жой бошқармасининг бошлиғи А. Ф. Муҳамедов спортчиларни қизғин табриклади. Шундан кейин сўз олган мусобақанинг бош секретари А. З. Завочинский мусобақа программасини эълон қилди.

Мана, мусобақа ҳам бошланди. Дастлаб 5х60, 4х100 масофали эстафеталар, сўнгра велосипед пойгаси, футбол мусобақалари бўлиб ўтди. Қизғин спорт кураши остида ўтган мусобақаларда кўпгина спортчилар разряд нормаларини бажардилар.

— 4, 5 август кунлари енгил атлетика бўйича ҳам мусобақа ўтказган эдик. 100 метрга югуришда Л. Бенселев, баландликка сакрашда Л. Виноградова, узунликка сакрашда И. Просвирина, Я. Дранкерлар яхши натижа кўрсатишди,— дейди мусобақа бош судьяси П. В. Перцев.

Енгил атлетика бўйича Чилонзор райони спортчилари биринчи ўринни, Куйбишев райони 2-ўринни ва фрунзеликлар учинчи ўринни эгаллашди.

Велосипед пойгаси ҳам жуда қизиқарли бўлди. Ишқибозлар велопойга ғолиблари — спорт мастери Люда Забродина ва биринчи разрядли Анатолий Строкинларни гулдурос қарсаклар билан олқишладилар. Ғолиблар ёдгорлик совғалари билан мукофотланди.

Чилонзор ва Куйбишев районининг ёш футболчилари учрашуви эса 1:0 ҳисобида чилонзорликлар фойдасига ҳал бўлди.

Спартакиада давомида шахмат-шашка, стол тенниси, баскетбол, волейбол, сузиш, футбол мусобақалари ҳам бўлиб ўтди.

Н. МУҲАММАДИЕВ.

*Футбол

БАЙРАМ ФАЙЗИ

Бугунги шодиёна — Бутуниттифоқ Физкультурачилар кунида спортнинг ҳамма турлари сингари футбол мусобақалари ҳам бўлиб ўтади. Футбол бўйича юбилей чемпионатининг навбатдаги тур мусобақалари Иттифоқимизнинг 8 шаҳрида ўтказилади. Бу мусобақалар шубҳасиз бугунги байрамнинг файзига файз қўшади.

Мамлакат чемпиони — Киев динамочилари ён қўшнимиз — Олмаотанинг «Қайрат» футболчиларини қабул қилади. Мусобақанинг иккинчи бир пешқадами — Москва спартакчилари эса Кутаисида маҳаллий автозаводчилар билан беллашади. Ўтган тур мусобақасида Тбилиси футболчилари дарвозасига 4 тўп урган автозаводчилар бу ўйинга кайфиятлари ғоят кўтарилган ҳолда тушишади. Ахир, бутун бир даврда ўйинлари давомида бор-йўғи 6 тўп ўтказиб юборган тбилисиликлар дарвозасига бир ўйинда 4 тўп киритишнинг ўзи бўладими?

Ростовда бўладиган ўйин ҳам футбол ихлосмандларида ғоят қизиқиш уйғотмоқда. Ростов армиячилари Москванинг «Локомотив» футболчиларини қабул қилишади. Ўйинга қизиқишнинг яна бир боиси шундаки, армиячилар ўтган турда йирик ҳисоб билан рақибларини мағлубиятга учратишган бўлса, Москва темир йўлчилари ўтган турда ўз дарвозаларидан 6 тўп ўтказиб юборишган эди. Ана шу туфайли бу ўйин футбол ихлосмандларида қизиқиш уйғотяпти!

Закавказьенинг 4 командаси бир-бирлари билан ўзаро куч синашадилар. Тбилиси футболчилари Озарбайжон чарм тўп усталарини, «Арарат» эса Кировободнинг «Динамо» коллективини қабул қилади. Ҳамшаҳарларимиз эса бу гал Одессада «Черноморец» билан учрашади. «Пахтакор» футболчиларининг Одесса денгизчилари билан Тошкентдаги учрашуви 1:1 ҳисобида дуранг натижа билан тугаган эди.

Москва армиячиларининг ўтган турда омадлари келмади. Улар Москва спартакчиларига ютқазиб қўйишди. Бугун эса улар Ленинград футболчиларини қабул қилишади. Москванинг яна бир командаси — динамочилар эса Минск шаҳрида Белоруссия чарм тўп усталари билан беллашади.

Ҳуллас, футболчиларимиз ўзларининг чиройли ўйинлари билан бугунги байрамнинг янада жозибали ўтишига ҳисса қўшишади.

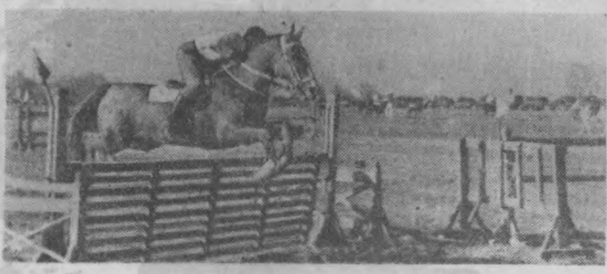

СПОРТ — ЧАҚҚОНЛИК, ЭПЧИЛЛИК, СОҒЛОМЛИК

МИТТИ КЕМАЛАР МУСОБАҚАСИ

Яқинда Батумида бўлиб ўтган кема моделчиларининг мусобақаси тугади. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, мусобақа кунларида ҳаво жуда ёмон бўлди. Сувнинг тўлқинли бўлишига қарамай, ўзбекистонлик моделчилар 17 команда қатнашган бу мусобақада 9-ўринни олди. Айниқса, 2,5 куб сантиметрли (ҳаво винтли) тезюрар кеманинг автори Анатолий Супрун аъло натижаларга эришди. Ёш спортчи спорт мастери нормасини бажаришга муваффақ бўлди.

Республика ДОСААФ комитетининг катта инструктори Михаил Степанович Васильченко ўзбекистонлик кема моделчилар маҳоратининг ошганлигини ва тренер Юрий Сурцевнинг намунали ишларини қайд этди.

— Кейинги йилларда,— деди у.— республикамизда яратилган тезюрар моделлар сувда синаб кўрилганда яхши натижалар беряпти. Аммо яхта моделлари мусобақасидаги заифлик туфайли, умумкоманда бўйича 9-ўринга тушиб қолдик. Келгуси йилда бу натижаларни янада яхшилаш учун курашамиз.

УЧ ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАБ

Андижонда авторалли бўйича республика мусобақалари бошланди. Мусобақада республикамизнинг барча областлари ва Тошкент шаҳар командалари қатнашмоқда.

Автомобиль пойгасининг маршрути салкам 2 минг километрга тенг ва бутун Ўзбекистон территорияси бўйлаб ўтади.

Мусобақада «Волга» машиналари қатнашади. Тошкент шаҳар бирлашган таксомотор парки 2 та команда ташкил қилди. Бу командалар область ва пойтахт шарафини ҳимоя қилади.

Мусобақа уч юбилейга: ВЛКСМнинг 50 йиллиги, совет автоспортининг 50 йиллиги ва мамлакат автоспортининг 70 йиллигига бағишланади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

радио

10 август
ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 Область театрлари артистларининг концерти. 18.40 Спорт эшиттириши (ўзбекча). 19.20 Республика композиторларининг қўшиқлари. 20.00 «Дугоналар» радиожурнали. Такрорий эшиттириш 21.20 Эстрада концерти (ўзбекча). 22.20 Кечки концерт. 23.00 ФУТБОЛ. «ЧЕРНОМОРЕЦ (Одесса) — «ПАХТАКОР», Одессадан олиб эшиттирилади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ҳажвий ҳикоялар (ўзбекча). 19.30 «Ўзбекистон ёзувчиларининг ижодий портретлари». Зулфия (русча). 20.00 Пахта далалари меҳнаткашлари учун концерт (тожикча). 20.30 Озарбайжон куйлари 20.50 СССР география жамиятининг ҳақиқий аъзоси В. И. Рацекнинг «Тянь-Шань жасурларга бўйсунмоқда» деган суҳбати (русча). 21.00 «Физкультурачилар, сизлар учун» деган концерт (русча). 21.30 Қурувчилар ҳақида лирик қўшиқлар ва шеърлар (татарча).

11 август
ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

6.15 Тонгги концерт. 7.45 «Устозлар ҳақида ҳикоялар» деган эшиттириш (ўзбекча). 8.25 Бинокорларга бағишланган концерт. 9.30 «Баҳор» ансамбли созандалари чалади. 10.30 «Бинокорлар, байрамингиз муборак» деган эшиттириш ва концерт (ўзбекча). 11.15 «Табассум» радиожурнали. 12.15 «Эрталабки салом» (Москва). 13.30 Бинокорларнинг талабларига мувофиқ концерт (русча). 14.00 «ПАХТАКОР» радиожурнали. 15.10 Бинокорларнинг талабларига мувофиқ концерт (ўзбекча). 15.50 «Бинокор — шарафли касб» деган эшиттириш (русча). 17.40 Экран янгиликлари. 18.00 Мусиқали салом (ўзбекча). 18.40 И. Скобцов куйлайди. 19.20 «Мусиқали глобус» (ўзбекча). 20.00 «Ёшлик» радиостанциясининг программаси (ўзбекча). 20.30 «Жонажон Тошкент» деган мусиқали эшиттириш (ўзбекча). 21.00 «Дунё харитаси олдида» (ўзбекча). 21.10 Қишлоқ хўжалиги ходимлари учун кечки концерт. 22.20 «Табасcум» радиожурнали. Такрорий эшиттириш. 23.10 Дам олиш концерти (ўзбекча).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 «Янги уйга кўчганда» деган концерт. 9.15 Реклама ва эълонлар. 9.30 Концерт (русча). 19.00 Ўзбек классик куйлари. 19.30 Эстрада концерти (русча) 20.00 «Юность» радиостанциясининг программаси (Москва). 21.00 Мақомлардан парчалар (тожикча). 21.30 Рус халқ куйлари.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Моцарт. «Дон Жуан» операси.

ТЕЛЕВИЗОР

10 август
ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

18.55 Эшиттиришлар программаси. 19.00 Рус тилида телевизион янгиликлар.

Ўзбек тилида: 19.10 Қўғирчоқ телевизион театри. 19.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади «Студентлик — олтин даврим». 20.15 Телевизион янгиликлар 20.30 «Завқим келур» Концерт.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

21.00 «Ҳаёт мамот учун». Кўп серияли телевизион бадиий фильм учинчи сериясининг премьераси. 22.00 ФУТБОЛ бўйича СССР биринчилиги учун. «ДИНАМО» (Минск) — «ДИНАМО» (Москва). 23.45 «Вақт» информацион программа. 00.15 «Ҳаммамиз бир стадиондамиз». Бутуниттифоқ физкультурачилар кунига бағишланади. 01.15 «Қопқон» Телевизион бадиий фильм. 02.15 Телевизион янгиликлар. 02.30 Спортчи дўстларга. Концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 21.00 «Шанба, нонуштадан сўнг». Дам олиш программаси (такрорий эшиттириш) 21.40 Ўзбек мақомларидан концерт 22.20 «Давлат жиноятчиси». Бадиий фильм.

11 август
ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 Эшиттиришлар программаси.

Рус тилида: 10.00 Болалар учун мультфильм. 10.20 «Қувноқлар даврасида». Болалар боғчасида тарбияланувчилар концерти. 10.45 Аркадий Гайдар қаҳрамонлари— экранда. «Ҳарбий сир». Бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 12.10 «Сеҳрланган бола». Кинофильм. 12.50 Болалар учун. «Оталар жасорати». 13.30 «Навоий номида» Илмий-оммабоп фильм. 13.40 «Ёз ҳикоялари» Бадиий фильм. 18.55 Эшиттиришлар программаси. 19.00 Қурувчилар кунига бағишланган эшиттириш. 19.30 Қурувчилар учун концерт. 20.30 «Ахборот» информацион программаси (рус тилида). 21.00 Ёш ижрочилар концерти. 21.40 «Ахборот» информацион программаси. 22.10 «Наштар». Сатирик киножурнал (рус тилида). 22.20 «Икки дил достони». Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА МОСКВА КЎРСАТАДИ

12.00 Болалар учун эрталабки гимнастика машғулотлари. 12.15 Телевизион янгиликлар. 12.30 Ўқувчилар учун. «Будильник». 13.00 «Билим» Илмий-оммабоп эшиттиришлар программаси. 13.30 Санъат оламида. 14.00 «Қурилиш янгиликлари» киножурнали. 14.10 «Унутма... Луговая станцияси». Бадиий фильм. 15.30 «Хотин-қизлар, сизлар учун». Тележурнал. 16.00 Ўқувчилар учун. «Қувноқ стартлар». 17.00 Қурувчилар кунига бағишланган эшиттириш. 17.30 Совет Армияси ва Флоти жангчилари учун. «Радар». 18.00 Мусиқали киоска. 18.30 Қишлоқ клуби. 19.30 Рангли телевидение программаси. 21.00 «Ҳаёт-мамот учун». Кўп серияли телевизион бадиий фильм тўртинчи сериясининг премьераси. 22.00 «Голубой огонёк» почтаси. 23.00 «Етти кун». Халқаро программа. 23.45 Рангли телевидение программаси. 00.50 Москва эшиттиришларининг охири.

«ФИЗКУЛЬТУРАЧИЛАР КУНИ» БАЙРАМИГА БАҒИШЛАБ
10 августдан 15 августгача
ТОШКЕНТНИНГ
ВОСТОК, СПУТНИК, ФЕСТИВАЛЬ, ДРУЖБА, НАВОИЙ номли, ПОЙАФЗАЛЧИЛАР САРОЙИ кинотеатрларида спорт темасини ёритган бадиий ва ҳужжатли фильмлар
ФЕСТИВАЛИ
ЎТКАЗИЛАДИ

КИНО

10 АВГУСТДА

Исёнчи — САНЪАТ САРОЙИ (кечқурун).

Чингачгук—катта илон—«ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (1 ва 2 залларда), «МОСКВА» (кечқурун).

Антигона — «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Вестерплатте — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Изланиш — «МОСКВА» (кеч соат 9.40 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Чингачгук—катта илон—«ФЕСТИВАЛЬ».

Антигона — НАВОИЙ номли.

«Сатурн»нинг йўли (1-2 сериялар) — «ХИВА».

Золтан Карпатининг тақдири (1 ва 2 сериялар)— ТЕЛЬМАН номли.

11 АВГУСТДА

Исёнчи — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Чингачгук — катта илон — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (1 ва залда). «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Антигона — «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Вестерплатте — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Изланиш — «МОСКВА» (кеч соат 9.40 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Чингачгук—катта илон—«ФЕСТИВАЛЬ».

Антигона — НАВОИЙ номли.

«Сатурн»нинг йўли (1—2 сериялар) — «ХИВА».

Золтан Карпатининг тақдири (1 ва 2 сериалар) — ТЕЛЬМАН номли.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА— 10/VIII да Навоий Астрободда. 11/VIII да Гули сиёҳ, 12/VIII да Тошболта ошиқ.

ФАҚАТ САНЪАТ САРОЙИДА
12 августдан
„ТОШКЕНТ ЗИЛЗИЛА"
Янги бадиий — ҳужжатли рангли кинофильм
ПРЕМЬЕРАСИ
Ўзбекистон илмий-оммабоп ва хроникал-ҳужжатли киностудияси маҳсулоти
Фильм авторлари — Малик Қаюмов, Генрих ГУРКОВ
Режиссёр — СССР халқ артисти Малик ҚАЮМОВ
Шу билан бирга қисқа метражли: «ЎНБИРУ—БИР» («Пахтакор» командаси ҳақида), «АСКИЯ», «САЛОМ ҲИНДИСТОН» фильмлари ҳам кўрсатилади.
12 август кеч соат 7 да фильм ижодкорлари билан учрашув ўтказилади.
Сеанслар: эрталаб соат 11 ва кеч 7 яримда бошланади.
Коллектив бўлиб кўриш учун заявкалар қабул қилинади.
Справкалар учун телефонлар: 4.21-74, 4.20-34.

ТОШКЕНТ 2-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1968-1969 ўқув йилига
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Билим юрти авиация саноати учун қуйидаги касбларга юқори малакали мутахассислар тайёрлайди.
Металл бўйича токарлар ва фрезерчилар, саноат хомашёсини йиғувчи-слесарлар, тузатувчи-слесарлар, мисгар-слесарлар, слесарь-монтажчилар, қолипловчилар, темирчилар.
Билим юртига 8—10 синфни тугатган 15—25 ёшдаги ёшлар қабул қилинади.
Ўқиш муддати 1 йилдан—2 йилгача.
Ўқиш даври—ишлаб чиқариш стажига қўшилади.
Ўқувчилар стипендия ва ётоқхона билан таъминланадилар.
Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳар, У. Юсупов кўчаси, Авиация проезди, 10 уй (10 трамвай, 10-троллейбус ва 8, 10, 14 автобусларнинг «М. Горький» бекати).

ЎЗБЕКИСТОН ССР А. НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИГА
саҳна ишчилари, электр билан ёритувчилар, рассомлар, бутафорлар, дурадгорлар, экспедиторлар
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Киров кўчаси, 28 уй.

«Межгорсвязьстрой» трестининг
4-ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ БОШҚАРМАСИГА
катта бухгалтер, бухгалтерлар, секретарь-машинистка, экспедитор-товаршунос, таъминот бўйича агент, автокранчилар, трассада ишлаш учун 1, 2 класс шофёрлари, 3, 4, 5 разрядли автослесарлар
КЕРАК
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, У. Юсупов кўчаси, 70 уй, кадрлар бўлими. Телефон 4-10-30.

Хоразм область Янгиариқ район Свердлов номли 3-сон ўрта мактаб томонидан Рўзметов Рўзмат номига берилган 489695 номерли йўқолган
ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй,
РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ.
Коммутатор — 33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари —33-29-33, 33-29-09; масъул секретарлар—33-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — 33-27-03; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 33-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари—33-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 33-27-57; ахборот бўлими — 33-65-57; эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри,

Индекс 64579.

Нашр. № 2522.
Р. 17695.